

Valtuutettujen esittämät aloitteet

Maakuntavaltuusto 15.06.2023 § 36
142/15.00.04/2023

Päätösehdotus

Todetaan mahdolliset valtuutettujen aloitteet.

Päätös

Merkittiin tiedoksi seuraavat valtuustoaloitteet, joiden allekirjoittajat selviävät kokousasian liitteeksi liitetyistä allekirjoituksin varustetuista valtuustoaloitteista.

Valtuutettu Jouni Koskela ym:

"Suomen kehärata Parikkalasta Etelä-Savon kautta länsirannikolle

Etelä-Savon maakuntaliitto on yhdessä muiden Itä-Suomen maakuntien kanssa esittänyt kehittämistoimenpiteitä Savon ja Karjalan radoille. Noissa toimenpiteissä on kuitenkin unohdettu tarve kehittää maamme poikittaisraideliikennettä, johon Satakunnan liitto, Pirkanmaan liitto ja Keski-Suomen liitto ovat kiinnittäneet huomiota.

Suomen kehärata olisi maata halkaiseva väylä Porista Parkanon ja Keski-Suomen kautta Pieksämäelle sekä edelleen Savonlinnaan ja Parikkalaan. Toteutuessaan kehärata parantaisi rautatieliikenteen kilpailukykyä sekä mahdollistaisi rautatiekuljetusten kasvun ja tiekuljetusten osittaisen siirtämisen juniin.

Ratayhteyden merkittävimmät puutteet ovat yhteys välillä Pori-Parkano-Haapamäki sekä Savonlinnan Laitaatsalmen rautatiesillan puuttuminen.

Vihreän rahtiradan syntymisen lisäksi toiveissa olisi henkilöliikenteen aloittaminen uudelleen Pieksämäki-Savonlinna -välillä. Radan merkitys olisi suuri myös huoltovarmuuden kannalta uudessa toimintaympäristössämme Venäjän Ukraina aloittaman sodan takia.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet maakuntavaltuutetut ehdotamme maakuntaliiton hallintosäännön 105 § mukaisesti aloitteena, että myös Etelä-Savo ottaa Suomen kehäradan tarpeen kehittämistoimenpiteisiin."

Valtuutettu Seija Puputti ym.:

"Valtuustoaloite työryhmän perustamiseksi Etelä-Savon Maakunnan elinvoimaisuuden parantamiseksi

Valtuustoaloitteen taustaa:

Yrittäjien Elinvoimabarometri 2023 julkaistiin Lahdessa 24.5.2023, jossa oli kartoitettu yrittäjien ja yritysten arvioinnit maakuntien elinvoimaisuudesta. Elinvoimabarometrin tulokset Etelä-Savon Maakunnan kohdalla olivat karut. Etelä-Savon maakunta sijoittui tutkimukseen sisältyneiden jokaisen kolmen pääteeman kohdalla viimeiseksi;

1. Maakunnan elinvoimasta Etelä- Savo ka 2.85

2. Verkostoitumisesta ka 3.03

3. Johtamisesta ja päätöksenteosta 2.32

Tutkimuskysymykset muodostuivat alla olevista teemoista;

- Maakunnan toimijoiden yhteinen näkemys sen elinvoimatekijöistä –
- Maakunnan toimijoiden kesken riittävästi keskustelua maakunnan elinvoimasta
- Maakunnan toimijoiden keskusteluilla ollut vaikutusta käytännön toimintaan
- Maakunnan saavutettavuus (lentoliikenne, tieverkko , rautatie, tietoverkot)
- Maakunnan kokonaispuoleensavetävyys
- Osaava työvoima, Matkailupalvelut, Liikuntapalvelut,) Kulttuuripalvelut, Koulutuspalvelut
- Rakennettu ympäristö

- Verkostoituminen maakunnan muiden yritysten kanssa
 - Verkostoitumistilaisuuksien olemassaolo ja niihin osallistuminen
- Tutkimuksen pohjalta esitetyt toimenpidesuosituksot elinvoiman parantamiseksi:
1. Maakuntien on syydä luoda strategia, tiekartta tulevaan, yhdessä yritysten ja sidosryhmien kanssa.
 2. Pitää luoda johtamisrakenteettukemaan hyvää yhteistyötä ja sopia, kuka ottaa siitä johtajuutta ja valmisteluvastuuta.
 3. Yrityspalvelut ovat yrittäjän lähipalvelu. Palvelut on turvattava läpi maakunnan, myös yksin- ja pienyrittäjien verkostoille.
 4. Verkostot yhdistävät yrittäjiä: Varmistetaan, että tilaisuuksia verkostoitua on tarjolla maakunnassa erilaisilla yrityksille ja yrittäjille.
 5. Maakuntien kannattaa aloitteellisesti koota kuntiaan elinvoimahankkeisiin ja tukea niitä EU-rahoituksensaamiseksi.
 6. Maakuntien kannattaa tehdä yhteistyötä Business Finlandin kanssa ja kertoa maakunnan yrityksille EU:n rahoitusmahdollisuuksista.
 7. Yritysvaikutusten arviointi pitää ottaa järjestelmällisesti mukaan kaikkeen julkiseen päätöksentekoon.
 8. Pitää rakentaa yhdessä positiivista maakuntakuvaa, joka houkuttelee yrityksiä sijoittumaan alueelle. (www.yrittajat.fi/elinvoimabarometri2023).
- Toimenpidesuosituksot elinvoiman rakentamiseksi, antavat selkeään rakenteen Etelä-Savon maakunnan vetovoimaisuuden parantamiseksi, joten Liike Nyt maakuntavaltuustoryhmä esittää perustettavaksi työryhmää, joka ottaa vastuulleen toimenpidesuositusten mukaisen työstämisen. Työryhmä tulee koostua sekä yrittäjistä, luottamushenkilöistä että viranhaltijoista. Työryhmään tulee sisällyttää myös yhdistysten edustus, sillä yhdistyksillä on merkittävä asema elinvoimaisuuden kehittämisessä"

Valtuutettu Kirsti Laamanen ym.:

"Yhteistyössä eläkeläisten terveystoimintaa eripuolilla Etelä-Savo – Liikkuva Etelä-Savo

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä palo- ja pelastuspalveluiden siirrettyä hyvinvointialueille kaupunkien ja kuntien vastuualueet ja niiden painopisteet jossakin määrin muuttuivat, mutta asukkaiden toiveet ja tavoitteet hyvästä elämästä varmuudella entisestäänkin lisääntyvät eliniän odotteen noustessa. Vanhenemisen tukena hyvä fyysinen ja henkinen kunto lisäävät tyytyväisyyttä ja omatoimisuutta ja samalla vähentävät liikkumattomuudesta johtuvien sairauksien aiheuttamia kuluja yhteiskunnalle. Eläkeläisiltä on tullut toiveita omien kuntosalivuorojen mahdollistamisesta varttuneemmalle väelle. Kynnys salilla käymiseen nuorten ja työikäisten kanssa samaan aikaan voi monille olla liian korkea, ja lihaskunnon ylläpito näin ollen vaikeutuu varsinkin talvikuukausina. Liikkuminen ja terveys linkittyy mitä suurimmalla tavalla itse maakunnan elinvoimaan terveyden ja toimeliaisuuden muodossa, mutta tietysti myös vireiden yritysten ja hyvinvointimatkailun muodossa.

Etelä-Savossa on lukuisia kunto- ja liikunta-alan yrityksiä, joiden kanssa yhteistyön tiivistämisellä voisi kilpailutuksen kautta hakea eläkeläisille sopivia vakiovuoroja, jotka työelämässä oleville eivät sovellu. Hyvien käytäntöjen jakaminen ja monistaminen maakunnan sisällä hyödyttäisi yrityksiä ja vuorojen käyttäjiä.

Hyviä käytäntöjä on ollut mm. kunnan vapaa-ajan - ja liikunnanohjaajien ja Etelä-Savon liikunnan ominaisuudessa kunnan kuntosalilla ja liikuntapaikoilla vetämät eläkeläisten kuntopiirit, jotka vuosi toisensa jälkeen ovat saaneet väen liikkumaan. Etelä-Savossa olisi hyvä mahdollisuus hyödyntää Tanhuvaaran liikunnanohjaajien koulutusta, Saimaa Stadiumin mahdollisuuksia, Etelä-Savon liikuntaa ja tietysti XAMK:in liikunnan ja kuntoutuksen koulutusta terveystoimintapiirien ohjaamisessa ja vaikkapa tekemällä pienimuotoisia yksilöllisiä harjoitteluohjelmia motivoituneille eläkeläisille.

Seurantatutkimuksiakin pystyttäisiin tekemään, ja hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä voitaisiin päästä toimintaa ja taloutta tukeviin käytänteisiin.

Me allekirjoittajat kannustamme maakuntaliittoa edistämään osaltaan liikkuvan Etelä-Savon toimintamahdollisuuksia ja huomioimaan toiminnassaan ihmisten hyvinvoinnin osana elinvoiman rakentumista. Jokaiseen kuntaan tulisi perustaa koordinaatiotyöryhmä, johon kuuluu edustaja hyvinvointialueelta, kunnan liikuntatoimesta ja järjestävistä tahoista (ns. Juvan malli). Aloitteen vastuuhenkilöksi sopisivat hyvinvointi- ja

osallisuuskoordinaattorit. Valmistelutyössä asiantuntemusta antaa liikunnanohjaajat ja Etelä-Savon liikunta. Myös vapaan sivistystyön, kuten kansalais- ja työväenopistojen yhteistyö tulee tässä huomioida sekä niiden resurssointi turvata, sillä haja-asutusalueella ne tarjoavat viikoittaiset harraste- ja liikuntapalvelut.

Tehdään Etelä-Savon maakunnasta senioriliikunnan ja seniorihyvinvoinnin mallimaakunta yhdessä maakunnallisten toimijoiden, kuntien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin yhteistyön voimin.

Maakuntaliitto voisi olla aloitteellinen ja käynnistää hankkeen teeman nimissä."

Selostus

Hallintosäännön 105 §:n mukaan valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä maakuntahallituksen valmisteltavaksi. Maakuntavaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.